

12. szám.

Második évfolyam. 1863.

Márczius 22.

Észrevétel *)

A „hortobágy“ című cikkre.

E lapok 4-dik számában, a „hortobágy“ című cikkben, a cikkíró a régi jó időket egyenesen abból következteti: mert, ugymond, a tiszta árja gyakran elborítván a hortobágyi pusztát, ott bő és gazdag legelőt szült, hol a debreczeni ember, sokkal több számú marhát tarthatott, mint jelenleg s abból gazdagodott.

Én több esztendei tulajdon tapasztalásaim után az ellenkezőről vagyok meggyőződve s e szülte tudomásom szerint bátran állithatom: hogy a tiszta kiöntései, hortobágyunk mellékének, nemhogy bőséget, de sőtinkább szükségét és nagy károkat okoztak. — Nevezetesen:

1-ször: Szükséget; — mert amidőn a tiszának kiöntése elborítván az egész hortobágy mellékét, a szárazon maradt szigetforma, szikes, hátas részekre csak egy gulyajárásra is két-három gulya, ménes és sertésnyáj összeszorulva, nemhogy elegendő legelőt kaptak volna, hanem inkább az éhen elveszés állapotában voltak, mindaddig, míg a viz több hét múlva apadni nem kezdett, ekkor pedig már, a vízmentes részt, nemcsak egészen lelegelték, hanem lábaikkal porrá vágván, ott már semmi ennivalót, — s a víztől apródonkint szabadult helyeken, vagy csak sovány új jövésű sást, vagy árviz által elöntött s iszappal elborított füvet kaptak.

2-ször: Károkat, — mert sokszor júniusban érkezvén meg az árviz, az addig már kaszálható nagyságra nőtt füvet elborította s beiszapolta, melyet az éhes marha kénytelenségből lelegelvén, annak betegséget s gyakran halált is okozott. Továbbá, ez árviz csinálta mocsároknak s tavakban megmaradt viz, két s három esztendeig is ott volt, míg t. i. a nap ki nem szárította, — nyáron át, a melegség miatt megbűzhődött, — s így a marhának, valóságos halált okozó italul szolgált. — Aminthogy az árviz után rendszeren be is következett a nép által tályognak nevezett marhadög, és csak akkor volt nem nagy veszedelemmel, hanem csak szenvedhető kárral összekötve a tiszta kiöntése, mikor az árviz kijövele után, a gyakori esőzések, a legelőre hozott nyálkát s iszapot lemosták, ami pedig nem mindig történt. Mert az nem áll, amit cikkíró ur állit, hogy a tiszta kiöntései okozták volna a gyakoribb esőzéseket, — másutt rejlik annak az oka s az a rendszer, mit mi nem tudunk, más törvényeken alapszik, — miszerint most itt, majd más tartományokban vannak bő esőzések.

1829-ben nem volt árviz, sőt már 1828-ban egészen kiszáradtak a mocsárok, de még a kádarcok is, — nem volt tehát, a hortobágyi pusztán, a cikkíró ur véleménye szerinti esőt lehozó mocsár; — mégis annyi és oly jóltevő esők voltak tavasszal, hogy a gulyajárásokon, amellet, hogy a marhának, gazdag legelője volt: a marhától eltálmazott helyeken, száz meg száz boglya szénát kaszáltak. Ugyanekkor a holt kádarcban, — mely még akkor a város kaszálója volt, — mindenütt térden felül érő veres virágu lóherét kaszáltak, mit oda soha senki sem vetett. Az 1836-diki száraz esztendőben még a hortobágy vize is kiszáradt, nem maradt semmi posvány, semmi rét, nem volt minek lehozni a felhőket, — mégis az 1837-dik év tavaszán a gyakori esőzések oly gazdag mezőt szültek, hogy június közepe táján, mikor a tiszta árja hirtelen kiöntött, a gulyajárásokon csaknem szárközépig, a kádarcában meg térden felül érő, legjobb minőségű fű volt, melyet a tiszta árja mind semmivé tett. Az 1842 s 1843-dik években szinte nem borította árviz a hortobágyi pusztát, — mégis a tavaszi esőzések után bámulatra méltó, jöminőségű s nagy

mennyiségű fű termett; úgyhogy olyan helyeken, hol más esztendőben sziksót lehetett volna seperi, akkor csaknem térdig érő bodorka termett. — Maga a cikkíró ur elismeri és mondja; — hogy 1860-ban már nem jöhetett árviz a tiszából, de a hóviz és gyakori esőzések oly bő legelőt adtak, minőre ugymond, gazda és pástzoremberek nem emlékeznek.

Ennélfogva, magának a cikkíró urnak állításából is bebizonyul, hogy az árviz nélkül, csupán eső és hóviz által, megkövénített hortobágy melléke adhat bő legelőt s az esőzésre nem szükség, hogy a hortobágy melléke árviz borította légyen.

De, hogy az esőzéseket nem okozzák a tiszta kiöntései, bizonyítják azon száraz esztendők, melyekben Debreczentől kezdve, a nagykunságig s azon túl is dél felé, az eső nemléte miatt, csaknem semmi sem termett; — mint volt az 1836-ki s a legközelebbi mult 1862-ki. — Debreczentől pedig, napkelet s északkelet felé azokban az esztendőben is, gyakori esőzések voltak, — jó termést és bő legelőt adtak, úgyhogy a debreczeni emberek nagyrésze, marháikkal juhaikkal, még a nyár elmulta előtt, az arra eső Nyírbe szorult.

Maga a cikkíró ur mondja, hogy a hortobágyi pusztától alig 3 órányi távolságra fekvő „Böszörmény, Hadház s Debreczen gyakran jótékony esőknek örvendeznek, amidőn a hortobágy mellékén állandó szárazság uralkodik.“

Hol van e városok közelében az esőt lehozó árviz, vagy csak egy tó is? Felelet: sehol. — Hanem ott vannak a böszörményi, hadházi, debreczeni, pircsi, pályi s más helységek, egy folytában s 8 négyszög mértföldet tevő erdőségei. — Ez a conductor, nem az árviz, ez huzza le a jóltevő esőt tartalmazó felhőt, ez öntözteti meg s teszi termékenynyé az erdőség fedte s környezte, különben poszáta homokot.

Nem árviz kell hát a mi hortobágyi pusztáinkra sem, hogy bő legelő legyen ott, hanem inkább erdő kellene, mely nemcsak gyakoribb esőzések okozója, hanem a legelő barmoknak, úgy a tavaszi és őszi hideg szeles esős időkben, mint a nyári fojtó melegségekben menhelye s oltalmazója lenne.

Eszerint látni való, hogy a régi jó idők, nem abban állottak; mert a tisztaárja elöntötte a hortobágy mellékét és mintha a debreczeni ember csak azért tarthatott volna sok marhát, — nem is abban, amit cikkíró ur, mint segéd-, vagy másodalapjául említ: hogy t. i. a tanyaföldek 1819-dik év előtt nem levén állandó birtokai a polgároknak, egyik a másik földét szabadon legeltethette.

Az igaz, hogy ez úgy volt, de ebből semmi jólét, hanem inkább veszedekés, egymás károsítása s egymás elleni irigykedés következett. Mert, hogy a minden 7-dik esztendőben történni szokott osztás s rendezéskor, a tanyaföldet bíró polgár megtarthassa, az az előtt 7 esztendővel kapott, vagy apjáról rámaradt néhány nyilas földét, melyen már gazdasági épületei is voltak, — másik, hogy szomszédja földét, vagy egészben, vagy némely részben a maga földéhez ragaszthassa, — harmadik, akinek még addig földje nem volt, hogy jó minőségű s nagy mennyiségű földet kaphasson, vagy más eddigi szegény föld-birtokos egész birtokát magáévá tehesse, mindent elkövetett s vetelkedett polgártársaival, a tettel kimutatott háládatosságban, a földosztó tanácsnok irányában. Így ez a szokás nem a polgárok, hanem a földosztó jólétére volt egyedül nagy hatással.

Hanem, hogy csakugyan voltak jó idők régebben a polgároknak nézve is, — több marhát tarthattak mint most, — tartottak is. — ami valóban alapja s előmozdítója volt a jólétnek, nem a cikkíró ur által előadott okokból, — de onnan következett s azáltal mozdított elő, hogy a hortobágyi legelőn, kivált 1819-dik év előtt, a debreczeni ember csaknem ingyen legeltethette marháját, még pedig abban a mennyiségben, amelyben neki tetszett, vagy módja volt benne. — Úgyhogy nem kevés számmal voltak olyanok, kiknek 2—400 darab szarvasmarhájok, 60—70 darab méneses lovak, — másoknak nagyszámu sertések s juhaik legeltek a hortobágyi legelőn, csaknem

minden fizetés nélkül. — Mert akkor még a lábas jószágokra vetttven a királyi adó, — azonban egész Debreczennek adaja 28—29,000 frtból állván, kevés esett egy darab jószágra, kiki annyit adott fel lábas jószágai közül, amennyit tetszett, hogy adaja 40 vagy legfeljebb 50 frtra üssön ki. — Azonban ez sem veszett el, — ugyanannyi vagy többet érő fát kapván adója után. Más, akkori fizetési, lábas jószágai után, alig érdemlik a figyelmet. — S ez így volt kevés terheltetéssel egész 1849-dik évig.

De most, a körülbelől 50,000 holdra menő hortobágyi legelőre vetett temérdek császári adót, — a tiszaszabályozási költségeket csaknem egészen, — a megnehezedett körülményekhez képest igazságosan, — a baromtartó emberek fizetik, — legelőbér czime alatt, mint akik marháik legeltetésével használják körülbelől az egész hortobágyi pusztát.

Ezeket így tudva, kevés gondolkozás után, kitalálhatja mindenki: miért nem tarthat most s nem tart a debreczeni ember, annyi számú marhát, mint azelőtt?

Kovács István.

Takarékpénztárunk közgyűlése.

Folyó hó 15-kén tartotta a debreczeni takarékpénztár-társulat rendes közgyűlését, czeglédutcai szűk helyiségén, mely azonban — úgy látszik — a részvényeseknek az ügymenet iránti érdekltségéhez képest elég tágas, mert a 138 részvényes közül e gyűlésen csak mintegy 25 jelent meg.

Ez alkalommal elnökgazgató Komlóssy Imre szóval jelentette, hogy valamint 1861-ben, úgy az 1862-dik évi június és december utolsó napján maga mellé fölkért választmányi tag Borsos Ferenczcel a készpénzt, a kölcsönökről való szerződvényeket, váltókat és zálogokat leltározta, a betételek leltározása pedig huzamosb időt igényelvén, a pénztári személyzet által, a lehető szigorúsággal eszközöltetett s a tévesztések, a napibiztosi könyv tételei és a visszaváltott betéti könyvecskék összehasonlítása után kiigazítottak. Kiigazítottván az 1861-ki számadás vizsgálásával megbízott küldöttség munkálata alapján, az azon évi forgalom, mérleg és vagyonállás kimutatása: e munkálat s említett leltározás szolgált alapul az 1862-ki kimutatásoknak, melyekről remélni lehet, hogy hibátlanok. Szükségesnek tartá elnökgazgató a mult évről kimutatásokat, választmányi tag Szepessy Antal közreműködésével, minden egyes tételében a főkönyv illető lapjaival s inventáriumokkal összevetve s ahol szükséges volt utánszámítva s aláírva mutatni be a közgyűlésnek. Jelenti végre, hogy a dunai magyar gőzhajózás-társulatra a választmány határozatából öt részvényt irt alá, melynek ára később meghatározandó részletekben fog fizettetni. A választmánynak külön jelentése nincsen, azonban a febr. 22-ki ülés jegyzőkönyvében javaslatai lefektetve levén, azt tárgyalás alá vetetni kéri.

Ennek folytán a választmány azon véleménye, hogy az 1862. jun. 25-ről választmányilag kinevezett vizsgálóküldöttség 1861-ki betételek- és kamat kiszámítása alapul vétessék, egyhangulag elfogadtott, egyszersmind Szabó Bálint és Szepessy Antal vál. tagok megbizattak, hogy az 1862. év és 1863. első félévi számadást vizsgálják meg; egyszersmind elhatározottván, hogy a számadások jövőre mindig félévenként vizsgáltassanak.

A mult évi kimutatások szerint 15,431 frt 65 kr-ra menvén a tiszta jövedelem, az ennek hovafor-dítása iránt tett választmányi javaslatot kis módosítással a közgyűlés elfogadta s abból a pénztári személyzetnek az 1862. május 9-ki közgyűlés határozata szerint járó száztóli 608 frt 63 kr levonattván, az így maradt 14,823 frt 2 krról következő rendelkezés tételét: osztalékul minden részvény után 20 frtjával 12,000 frt adatik ki; az osztalék kiadása f. év márczius 23-kán veszi kezdetét, mely határidő hirtalpilag közzé fog tetetni; az 1861. számadásokat vizsgáló két tagnak 150 frtjával 300 frt; kistemplom építésére 500 frt; ingyeniskolák tanítói fizetése alapjaul 500 frt; az ispotályi torony új harangjaira 100

*) Bár az itt megvitattott cikket, szerző még folytatni igéri, az ellenvéleménynek is jónak láttuk időközben helyet adni; annál inkább mert általunk nem minden részben osztott nyilvánulásában van egy eszme, melyet hévvel pártolunk: a hortobágyi fákkal beültetésének eszméje. — A szerk.

frt; szinügyegyletnek 100 frt; zenedére ötödik alapítványul 100 frt; Széplak és Kisháza magyar iskolájára 40 frt; Kisasszond tudunai ref. iskola részére 10 frt; helybeli izraeliták iskolájára 100 frt; elnökgazgató részére 200 frt; a társulat szolgájának időn kívüli fáradságáért 50 frt; tartaléktökéhez csatolattik 523 frt 2 kr.

A pénztári tisztviselőknek a választmányhoz beadott, de onnan a közgyűlésre beterjesztett kívánsága, hogy a mult közgyűlés által hozott azon határozat, miszerint az üzleti napok közé a péntek is fölvétetett, változtassék meg, készebbeknek nyilatkozván ahelyett lemondani az ugyis bizonytalan száztóli jutalékról, — a közgyűlés által nem teljesített, nem lévén ok reá, hogy a mult közgyűlés indokolt határozatát megváltoztassa, azonban méltányosnak találta, hogy mind három tisztviselő rendes évi fizetése 100—100 frttal felebb emeltesék, emellett a meghatározott száztóli jutalékokat is élvezzék; ez alkalommal a hivatali szolga fizetése is 252 frtról 300 frtra emeltetett.

Azon indítvány is elfogadtatott, hogy jövőre az elnökgazgatónak 300 frt évi tiszteletdíj adassék s megvárja az elválasztandott igazgatótól a közgyűlés, hogy a pénztári személyzet eljárásai fölött a legponosabban felügyelend.

Két kisebb alapítványra nézve, mely mig az illetők által meghatározott összegig nem nő, föl nem mondható, azt határozta a közgyűlés, hogy azoktól 6 száztóli kamat számittassék, Átalában kimondta elvileg a közgyűlés azt is, hogy minden oly, bár kisebbszerű betétel után is, mely több évig, vagy a betevő által meghatározott huzamos ideig felmondható nem lesz, — egyrésztől jótékonyág gyakorlása tekintetéből, másrésztől a betételek növekedése reményében, 6 száztóli kamat számittassék; — nehogy azonban ezáltal visszaélésekre nyujtassék mód és alkalom: megbizsa a választmányt, hogy e tárgyban kimerítő véleményt és szabályt terjesszen az e célra összehívandó közgyűlés elé, mely afölött végelegesen fog intézkedni.

A magyar képzőművészeket segélyző egylet mai napon érkezett megkeresésére, a választmány bizatott meg teljhatalommal, hogy a pénztár erejéhez képest részére adományt határozzon s az illetőknek kézbesítsessen.

A dunai magyar gőzhajózásra 5 részvény aláírása helybenhagyatott.

A közgyűlés bevégeztével az elnökgazgató az aligazgató és választm. tagok nevében is lemondván, az ujak választására beérkezett szavazati ıvek felbontása s összeszámolása végett korelnök n. Karap Sándor ur választatott meg; ki is a jelen volt társulati tagokkal együtt fölbontván és összeszámítván, a szavazatokat, elnökgazgatóul Komlóssy Imre, aligazgatóul Kis Orbán János általános szavazattöbbséggel ujonnan megválasztattak, választmányi tagokul pedig a szavazattöbbség rendje szerint következők jölöltettek ki: Beőr László, Farkas Ferencz, Simonffy Sámuel, Kádár Ferencz, Kiss Lajos, Máthé János, Szabó Lajos, Borsos Ferencz, Kálmánczhey Gábor, Szabó Bálint, Rothschnek Károly, Szepessy Antal, Tóth Antal, Handtl Vilmos, Lobmayer József, Márton László, Simonffy Imre, Táy Gusztáv, Telegdi László, Hegedüs Károly, Vecsei Imre, Böszörményi Károly, Csanak József, Márton Lajos, Dobray József, Kardos László, Szikszay József, Harsányi Gábor, Kovács Lajos, Telegdi Lajos. — Póttagokul: Tegze Imre, Budaházy József, Id. Konrád Sámuel, Götl Nándor, Bignió János, Hutflész István, Csáthy Lajos, Dáné István, Fried Károly, Balázs Vendelin.

Ujonnan elválasztott elnökgazgató a szavazat eredményéről értesítettvén, a megválasztást elfogadta s ígerte, hogy a mostan teljes rendbe hozott ügykezelés folytonos pontossága fölött tőle kitelhető éberséggel őrkdni fog.

Közélet.

— A Debreczenben felállítandó gazdaszati tanintézet ügye közelebb által haladt előre, hogy a nmlgu m. k. Helytartótanács küldöttei és a városi Tanács kebeléből kinevezett bizottság által a kölcsönös ajánlatok a következő részletekben körvonalaztatattak:

Debreczen város, az 1857-dik évben tett ajánlathoz most is ragaszkodik. Minthogy azonban az akkor felajánlott 400 holdnyi telek egyrésze a nyulas-fogadó mellett, azóta más célra (lóverseny helyiségeül) fordittatott, azonkívül a még meglevő rész felajánlásával egyik városrész belső legelője foglalattának el, annál fogva gazdaszati tanintézet helyiségeül a pallagon és pedig a nagyerdő és monostor közt, a hadházi utfélen ajánlott fel az intézet teljes birtokába, mint telekkönyvileg is annak nevére írható szolgalmot, összesen 400 cat. hold földet, melynek egyrésze azonnal, másrésze pedig, — mely jelenleg haszonbérben van, — 3 év mulva birtokba vehető.

— Azonkívül egy ott fekvő nagy térséget, 1200 ilet holdankint évi 5 frt haszonbérért hajlandó a város az intézetnek 20 évi használatra átengedni. — Továbbá felajánl tudományos gyakorlattételekre ama földterület közelében fekvő nagyerdei és monostori erdőségekből 800 holdnyt, annyivalinkább, mert a nagyerdő egyrészen 25 évi folytonos kísérlet után sem sikerült a fáknak tenyészetet szerezni s igen ohajtandó volna, ha a tanintézet működésének megkönnyítése mellett e cél is elérhetnék. Az erdőségekből bejöheto jövedelmeket magának tartja fel a város.

— Mlgos Abonyi István kir. biztos ur felszólítására, a Tanács nevében azt is megígerte a bizottság, hogy az átbocsátandó birtok mostani bérlőjét arra birni igyekezendik, hogy az épületanyagokat azonnal bérbirtokára hordatni, a 3-ik évben pedig, — melyre az intézet megnyittatása kilátásba helyeztetett, — az egész bérbirtokot átengedni sziveskedjék. — Némkülönbem megkeresendi a főisk. Igazgatóságot, hogy a fűvészkeretet s a természettani szertárt az intézet növendékei használatára nyitva tartsa. Kir. biztos ő mlga felhívása folytán ígert tétetett arranézve is, hogy az építkezésre való felügyelet Budáról teljesítése sok nehézséggel járván, azt a debreczen városi építkezési tanácsnok teljesitendi. — Végre felajánlja a Tanács, hogy az épületekhez szükséges téglá és faanyagokat saját készleteiből, a termelési, illetőleg kiállítási áron szolgáltatja ki s az intézetnek fennállása után, a tanodák szükségletére évenkint 200 öl tüzfát ölenkint 2 frtjával ad.

Miután a bizottmány még azt is kinyilatkozattata, hogy a városi Tanács, ez ajánlatain felül is, a kivitelhez hatósági támogatásával járuland, — a nmlgu Helytartótanács részéről kir. biztos ur biztosította a várost, hogy az épületanyagok kiállítási árának felét előlegezi, a város azon kívánatát, hogy az intézetbe 3 tanulót ajánlhasson, szivesen teljesiti s végre a debreczen városi ifjak az intézetbe tandijmentesen fognak járhatni.

Szándékunk a jövő évnegyedben, e fontos ügyet, olvasóinkkal részletesebben megismertetni s reávonatkozólag, véleményt nyilvánítani. Addig legyen elég annyit mondanunk, hogy a Debreczenben felállítandó gazdaszati országos tanintézet eszméjének általában hő pártolói vagyunk s annak létesítésére, a rendelkezésünk alatti eszközöket szivesen felajánljuk.

— Szép és megérdemelt volt azon meglepetés, melyben városunk egyik melegkeblű agg polgárát, Nagy József urat a ref. főtanoda ifjusága közelebb részesítette. Nagy József ur a mult évben egy 10,000 frtos alapítványt tön, melynek kamatai évenkint főiskolánk oly kitünő növendékeinek adatik ki, akik tudományuk s világmismeretük öregbitése végett külföldi egyetemét látogatnak. A tanulóifjuság nem elégedett meg azzal, hogy a nemes alapítót általános elimerés jutalmazza, hanem f. hó 18-kán, Józsefnap előestéjén, szövétnekek világa mellett két dallam eléneklése és lelkes éljenzésekkel üdvözölte őt. Azonkívül a főiskola kornágya Balogh Ferencz lelkes beszédben fejezte ki az ifjuság háláját, mely beszédnek főrésze itt következik:

„Mivé teheti a tudomány az embereket és pórnépeket, melyek egykoron csaknem vadak módjára éltek, felséges képben terjeszti elénk az emberiség nagy írója Hugo Victor „Ha a hitvány homokot, melyet lábbal tapostok, olvasztó kemenczébe dobjátok, szétolvad, forr és összeforr és fündöklő kristály lesz belőle, melynek segedelmével Galilei és Newton csillagokat fognak felfedezni.“ — Imé e hatalomnak, a miveltség anyjának, a tudomáynak hozott áldozatot Nagy József ur! midőn e százados intézetnek, mely magos rendeltetésénél fogva az isten háza mellett áll, melynek alapköveit fejdelmek hordták össze, — egy szép alapítványt tett. Mig ez egyfelől valódi „monumentum aere premissus“; másfelől fajunk s felekezetünkre üdvös befolyással lesz: mert rendeltése: szorgalmat kelteni, tehetséget fejteni, szárnyat kölcsönözni egy-egy szellemi erőnek. — E jelen tanulói nemzedék szerencsés, hogy szemtanuja lehetett e szép áldozattételnek s mivel a hálán felül senki nem állhat s mivel mi, e kollégium polgárai, nem fojthatjuk el felbuzogó érzelmünket, — hisz még az érzéketlennek vélt növénybimbó is a jöltevő nap felé fordítja szirmai: — a szép tett láttára megindulánk és eljövünk ide, hogy magunk és utódaink nevében kifejezzük egy irány-nyitó s a nevelés szent ügyének dicső példaadó barátja iránt ősziinte hálánkat. Midőn ezt teszszük, áldjuk a gondviselést, hogy időről időre támaszt oszlopokat, kik a protestans egyház gyémánt tetőzetét — a nevelés és tudományt — izmos vállakkal tartják; küld oly férfiakat, kik a jövőbe éles szemekkel pillantani képesek s hol legbiztosabb a hatás, — az örök éltü ifjuság termékeny földét választják ki munkaterül.

Eljöttünk, hogy kimutassuk tiszteletünket e város azon szerény polgára, ez egyház azon hű fia,

a gazdasági választmány rendithetlen tagja, ős tanintézetünk azon meleg keblü barátja iránt, ki a tanulók jövőjét szíven hordván, világi javaiból egy szép örökséget szakított ki s tette fel a muzsák oltárára, hogy ott fényt és nevet gerjesztve lángjával egy szebb hazra, a tudomány és haladás országa felé vezérelje az egymást követő ifju nemzedék egyes választottait. — E felajánlott örökség megszűnt immár mulandó földi vagyon lenni, drága és örökkincescé változott. Így lesz a földiből égi, az anyagból, — szellem!“

Ezek után a jeles szónok szívből jött szavakkal fejezte ki az egész tanulóifjuság érzelmeit, üdvözlétét, melyet az érdemekben megöszült polgár iránt ismételve, azon buzgó ohajtással fejezzük be tudósításunkat: vajha adománya minél több szellemi vagyont kamatoznék e hazának s vajha szép példája minél többet lelkesítne jótékonyására!

— Az „emlékkert“ társulat f. hó 11-kén tartott teljhatalmu bizottmányi ülésében elnök Csanak ur előadá, hogy a társulat ügymenetének lassúsága miatt célszerűnek látta, az öttagu albizzottmányt a mult év vége felé összehívni és gyorsabb munkásságra serkenteni, mely alkalommal egy tag Kaskovics Iván ur a kiviteli ügyek tovább vezetésével egymaga megbizatott. K. I. ur azonnal — még a mult évben hozzá is kezdetett a nyugoti kert felásatásához, azt egyelőre korláttal körülkerítettvén; de többet akkor, a rögtön beállott nagy fagy miatt e téren nem tehetett. Ez évben azonban az egyesített Skalniczky, Kaskovics és Vas Pálfele tervek szerint, a kert alakítása idejében elkezdett és szorgalmasan folytattatik. — Az ásási munkálatokat nagyon megnehezítette a talaj egyenetlensége, melynek azonban meg volt az a kis haszna, hogy a kiásott téglákból a nevezett kut téglázata kitelik. E kut helye — a kertben — V. P. ur által kijelöltetett, — s ásatása már megkezdett. — Helyben igen kedvező alkalom kínálkozván, elnök ur a vargakerti Ercseyfele szőlőből nagy mennyiségű, mintegy 30-féle cserjét és fát vásárolt nagyon olcsó áron. Szakál Lajos ur B. Csabáról 70 db. hibiscust ajándékozott. Azonfelül bécsi Rosenthalnál mintegy 700 db. 100 ritkább fajta diszfa megrendeltetett. — A t. v. vasutttársulat 30 köből kavicsért megkerestetett. — Az „István“ gőzmalom mostani igazgatói egész folyó félévi jutalékukat a társulat részére adományozták. — A Münchenben még tavaly megrendelt vasrácsmintázat megérkezvén, azt a gőzmalomtársulat saját gépgyára részére megvette s a kerítésnek a müncheni árban (őle 12 frt) elkészítésére ajánlkozik. Helybeli lakatos Tóth Mihály a minta szerint egy vasrácszatrészt elkészített s ez a müncheni mintákkal együtt bemutatattik.

A bizottmány, elnök ur előadása folytán elhatározta, hogy a kertásáskor kikerült régi kődarabok megvizsgáltatván, ha arra érdemesek, a debreczeni főiskola muzeumába tétessenek; — egy kutfőt vasból Budapestről megrendel; — Szakál L. urnak adományaért és különösen az „István“ gőzmalom igazgatóinak valóban nagyszerű adományukért köszönetet szavaz, a gőzmalomtársulattal a vasrácszat elkészítésére nézve végelegesen alkura lép, úgy, hogy a társulat a kerítést, egészen a müncheni félkörbe hajtott sodronyok s főbb részeiben csupa hengerzett vasból készült minta szerint, ölenkint 12 ofrtjával kiállítja, ígertet nyervén még a társulat igazgatóságától, hogy ha ez a kiszámított költségeken felül még valami előnyt nyerhetne, az így előállandó hasznot az „emlékkert“-re fordítja az iparvilág és közönség figyelmébe ajánlva egyszersmind Tóth lakatost, ki — nem egészen hasonlóan a münchenihez — művét nagy ügyesség és szorgalommal készítette s valóban elismerést érdemel; — az előadás többi része helyeslő tudomásul vétetik. — Ezenkívül határozattatik, hogy a nyugoti kert korlátja karókkal kiegészítettessék, — hogy a ns. város tanácsa, a burkolat és csatornáknak, a városi t. mérnökség által is helybenhagyott irányban áthelyezésére, — a keleti kertnek is megkezdhetése végett, — felkéressék, — hogy a burkolat és gyalogutak közt fa- s ennek védelmére czölöpsör rakassék; — hogy a városi hatóság figyelme a kertek légszesszel világitására és a főisk. tanárkar arra nézve, hogy ha e tavasz folytán, — mint hallomás szerint tervben van, — az „emlékkert“ javára hangversenyt rendezne: ez alkalommal, a m. évi sorsjáték alkalmával a társulat javára maradt nyereménytárgyak elárusitathassanak, felkéressék.

— Az országbirói értekezlet a hiteltörvények tárgyában folyó hó 16-kán megtartatott és az elvek tekintetében lett megállapodás folytán be is fejeztetett. — Akörül forgott a kérdés: mikép lehetne a megrendült hitelt helyreállítani? vannak-e oly hiteltörvényeink, melyek szigoru alkalmazása által a bajon segíteni lehet, vagy szükségkép helye volna-e a pesti kereskedelmi testület azon kívánata alkalmazásának, hogy az osztrák váltóeljárás s illetőleg a

váltó végrehajtási személy fogság behozassék?? — Az országbíró ur ő exc. — gyönyörű beszédében, mely ezen időszakban különös történelmi beccsel bír, kivált azért, mert az alkotmányosság érzetétől van áthatva; — ugy az értekezleten jelen voltak nagy többsége azon nézetet tolmácsolták, hogy vannak törvényeink, melyek szigorú alkalmazása által a beállott bajon kellőleg segíthetni, anélkül, hogy idegen törvények alkalmazásának, vagy országgyűlésen kívüli törvényalkotásnak volna szüksége. Ily értelemben történt megállapodás az értekezleten s a részletek feletti tanácskozás kisebb értekezletnek hagyatott fenn. Örömmel jegyeztük fel, hogy az elfogadott nézet épen az, amely a debreczeni kereskedelmi testület részéről, az e tárgyban tartott előleges tanácskozásban megállapított s az értekezletre képviselőül küldött Berghofer István urnak utasításul adatott, ki különben is hasonló nézettől vezéreltetve, a temesvári és aradi kereskedelmi testületek képviselőivel együtt hírlapilag kinyilatkoztató, mikép alkotmányos polgár csak az országgyűlést tartja illetékesnek törvényalkotásra, és a fent írott magyar törvények szigorú alkalmazása által a bajon kellőleg segíthetni.

— A h. h. egyház azon felszólítására, hogy ingyeniskolákat építtessen a város, a tanács azt válaszolta, hogy még ez idén két iskolát épít föl; egyiket a czeglédutczai kisdudovó helyén májusra igazíttatja ki, másikat a Pf. kisajtónál októberre újból építteti föl. E válasz a nevelési szakbizottmányhoz tétetvén által, ez, a két iskolára nézve úgy véleményez a közgyűlés elé, hogy azokat fiúiskolákká kell alakítani s tanítókul a főiskolában végzett ifjak közül tétessék választás két évre. Minthogy pedig az elemi ingyeniskolázásra évenként kívántató 25,000 frtnak kiállítására, az egyház semmi pénzerővel nem rendelkezhetik, két iskolát és pedig ingyentanítással állítani föl, míg a többiekben tandíj fizettetik, egyáltalában nem tartja czélszerűnek és lehetőnek: oly nézetben van, hogy míg azon ohajtva várt és boldog idő bekövetkeznék, midőn minden elemi iskolában ingyen oktatást nyerhetnek gyermekeink, addig a tandíj az ispotályi fiúiskolába járó gyermekek tandíjához alkalmaztassék; a városi hatóság pedig kéressék meg, hogy e két új tanító rendes fizetéséhez, legalább a leányiskolatanítóknak adni szokott arányban járuljon s tüzifát rendeljen, míg az idők jobbrafordultával az ingyeniskolázásra nagyobb szerű alapítványt vagy földbeli adományt tenni módjában leend. — Fölkéretni véleményeztetik az egyház közgyűlése által a városi hatóság az iránt is, hogy a mesterutcza leányiskolának már egyszer elhatározott s városi költségvetésbe is tett czélszerű átalakítása s használhatóvá tételét fogantatba venni sziveskedjék.

— Zeneegyletünk f. hó 14-kén tartott v. ülésében Komlóssy L. zenedeigazgató ur által a választmányi figyelmébe — egy — városunkban már közohajtással vált dalárda mielőbb megalakítása ajánlatván: a korszerű indítvány a választmány minden tagja által a legmelegebben fölkaroltatott s az igazgató ur által Miskolczról eleve meghozatott dalárdai alapszabályok, mielőbb adandó javalat betérjesztése végett az igazgató bizottmánynak kiadatni rendeltettek. Mily életrevaló eszme e dalárda megalakítása: eléggé mutatja azon körülmény, hogy alakításának már csak hírére is egy zenedei tagnál azonnal 14-en beiratták magokat és nagyszámmal vannak még olyanok, akik résztvevőket előre megígérték.

Részünkről örömlenket nyilvánítjuk mindezek felett s csupán az intézet ügyintézésére nézve kívánjuk — többi közt — azon két ohajtásunkat kifejezni, hogy a dalárda ne önálló egyetként, hanem a zenede kebelében alakíttassék, (mert városunkban azon egyének, kik egyleti ügyekkel foglalkoznak, már is eléggé terhelvek, pedig még sok teendő vár reájok,) s a tagdíjak lehetőleg kicsinyek legyenek, (hogy szegényebb sorsu is részt vehessen.)

Egyszersmind felszólítjuk a zeneegylet választmányát, hogy a dalárda mellett egy philharmonia-társulatot is alakítson. vagy jobban mondva a már voltat újra életre hozza s ezt annál könnyebben teheti, mert az egykori ily társulat hangszerekkel már el volt látva s e hangszereknek valahol most is meg kell lenni.

— Városunk egyik derék polgára Dede Mihály, neje nevében is, közelebb azon nyilatkozattal fordult e lap szerkesztőségéhez, hogy vargautczai házat, életük folyama alatt részben, haláluk után pedig egészben egy debreczeni bölcsődének adományozza. — Minthogy azonban ez idő szerint még sem bölcsőde, sem nőegyletünk nincs, a szerkesztőség a h. h. egyházhoz irányozta ez ajánlatot, mely egyszersmind felszólíttatott, hogy a bölcsődeügyet karolja fel s azt, az e célra már együtt levő, mintegy 800 frtnak is kezéhez vétele mellett, mielőbb létesítse. (Mily szép tér nyílt volna itt mindjárt egy nőegylet

működésének s minő kár, hogy ilyenek alakítására még mindig nem tesznek lépést!) A derék polgárnak és nejének szívükből ohajtunk boldogságot és hosszú életet!

— A h. h. egyházmegyei közgyűlés f. hó 26-án a debreczeni ref. egyház üléselyein tartatik meg. — Ugyanez nap e közgyűlés tagjai a debr. egyháznak lesznek a kaszinó teremében szivesen látott vendégei.

— Figyelmeztetjük azokat, akiknek a nagyerdei faszorra — Debreczennek ez idő szerint egyetlen sétányára — felügyelni kötelességük, hogy semmi sem állandó a nap alatt s ha az ott időnkint előálló hézagokat ki nem pótolják: az egész sétány veszélyeztetve van.

Beküldetett: »Népiskolai jutalomkönyv.« Jó gyermekek számára írta Bonyhay Bénéjám in. 3-dik bővített kiadás. Arad. 1863. Réthy Lipótnál. Ára 10 kr.

— Özv. Dráveczky Gyuláné, sz. Okolicsányi Anna, e hó 17-kén kelt s hozzánk beküldött gyászlevelében, fájdalomdult kebelével tudatja maga, gyermekei és unokái, nemkülönben a boldogult és saját testvérei nevében, forrón szeretett férjének Vinnai és Dráveczi **Dráveczky Gyulának**, hosszas szenvedés után, f. hó 17-kén reggeli 8 1/2 órakor, életének 58-dik, boldog házasságuknak 20-dik évében tüdőszélhűdés következtében történt gyászos kimúltát. — A legjobb férj, atya és barát hült tetemei, saját kívánsága szerint Gálospertriben a köz-sírkertbe, f. hó 20-kán délután 2 órakor, protestans egyszerű szertartással adattak át az örök életnek.

Színház.

Márcz. 7. »A kis árva.« Vigj. 1 felv. Irta Balázs Sándor. Debreczenben először ma adatott, élet és szellem nélküli mű, melynek összes cselekménye egy torzképben összpontosul, melylyel egy hitelező, adósát ijesztgeti. — A szereplők közül Foltényi mulatságos alakot teremtett a németes szabóból. Chovánának is eléggé sikerült a tót fiu torzképe. — Rotter Mari és Campilli tánczoltak.

Márcz. 8. »A szép molnárnő.« — Rotter M. és Campilli zuttal »Gizella« baletben léptek fel, természetesen tánczkar nélkül; ami annyit jelent, hogy fából vaskarika.

Márcz. 9. »Legjobb az egyenes út.« — »A szerelmes ördög.« — A balettel előadták Rotter M. és Campilli.

Márcz. 10. »Földszint és lebuji.« — és »Gizella.« — Rotter M. és Campilli utolsó felléptök. — E tánczelőadásokat folyvást nagy közönség látogatta, jelenségeül annak, hogy Debreczenben is sokan inkább szeretnek furcsát látni, mint szépet hallani.

Márcz. 11. »Angelo.« Hugo Victor. 4 felv. dr.

Márcz. 12. »Női harcz.« Franciaia vigj. Zöldy művészi-leg személyesíté Monrichard bárót, de különösen Foltényiné (Autreval grófné) kitűnően tükrözé vissza a kedélyharcot, melyet keblében szerelem és okosság vívtak, Kár, hogy e csinos vigjátékot kevesen nézték.

Márcz. 13. Népelőadásul: »Mátyás diák.«

Márcz. 14. Foltényiné javára: »Az akasztott.« Franciaországban 20,000 frakkal jutalmazott dráma. — A mű cselekménye regényben is sok volna, drámában épen képtelenség. Alapeszméje nálunk ismeretlen s egyetlen érdeme a költői igazság szolgáltatás. Azonban legalább nem áll bírálaton alól, vannak jó alakjai és figyelmet feszít. Ezeket említnünk kelle, mert a jutalomjátékok repertoírja korunkban többnyire minden bírálaton alól. Foltényiné igen szépen játszottá Kristol keserüenhumoros szerepét, Foltényiné pedig Susánnaét. — A művésznő iránti elismerést üdvözlő vers, értékes emlék, lelkesült taps és szép közönség tolmácsolák.

Kiadó: a debreczeni Színügyegylet.
Szerkesztő: Illésy György.

Figyelmeztetés

a reformált vallásu szülékhez.

Gyülekezetünk előljárósága elhatározá, hogy ezentul a leányiskoláknak is, épenugy mint a fiukénak, évenként kétszer legyen nyilvános közmevizsgálatásuk, és pedig az egyik mártzius közepén, mindegyik iskolának saját tantermében, a másik september közepén, templomban.

Ez intézkedésből önként következik, hogy ezentul már, más időben lesz az iskolai év kezdete és vége mint eddig volt; ennél fogva ezennel felhivatnak a szülék, hogy tanulást kezdő leánygyermekeiket legfeljebb aprilishó folyamán, figyermekeinket pedig még mártziushó folyamán az iskolába feladják, és oda mind a kezdőket, mind a többieket szorgalmatosan és mulasztások nélkül feljáraassák; mert, ha bár valaki félév

közepén vagy vége felé adja is fel gyermekét: az egész félévi iskolai tartozás meg fog rajta vétetni, — s rendes időben való feladás és iskolázás nélkül nem is lehet sikeres tanítást reményleni. — Az egyszer feladott gyermeket pedig, mindaddig szorgalmatosan fel kell járítani, míg az, a kezdő féléven kívül, négy teljes évig nem tanult az iskolában; ennél fogva az iskola elhagyásának ideje nem a tavaszi, hanem az őszi examen utánra esik.

Ezuttal egyszersmind figyelmeztetnek a szülék, hogy az előljáróság egy korábbi de életben lévő határozata szerint, az iskolai tartozást félévenként előre pontosan és illendően befizessék. A valóban szegény és tehetetlen folyamodók az iskolai tartozás alól ezentul is szivesen felmentetnek; — de a hanyagság miatt nem fizetők ellen, városi szigorú eljárás fog intéztetni.

Általában ez alkalommal is vegyék szívrokre és elméjükre a szülék azon emberi, keresztyéni és polgári kötelességüket, mely szerint Istentől reájok bizott gyermekeiket hűségesen nevelni és taníttatni tartoznak.

Debreczen, 1863. Mártzius 5.

Az egyházi tanács határozatainak alapján

Révész Imre s. k.

a nevelésügyi választmány elnöke.

Kiadó szállások

czimü rovatunkat, a rá vetett bélyeget a csekély közlésdíjból nem fizethetvén, ezennel megszüntetjük.

A kezelőség.

Kertészet.

A f. mártziushó 20-án tartott kertészeti egylet választm. ülésének határozata folytán értesítettik a t. cz. közönség, hogy az egyletnek 1862-dik évi gyümölcsfa osztalékából fönmaradt s még eladásra szánt nehányszáz gyümölcsfa csemetéje, f. hó 23-kától kezdve, bezárólag ugyanehó 28-áig naponként 9 órad. u. 5 óráig a Collégium kertjében darabonként 30 krjával kapható. A megrendelendő csemeték azonnali fizetés mellett, nevezett kertből rögtön elvihetők.

Értesítés.

A debreczeni takarékpénztár részvényesei a mai napon tartott közgyűlésnek határozata folytán értesítettnek, hogy a mult 1862-dik évről osztalék f. mártziushó 20-dik napjától kezdve a pénztárnál az eredeti részvény-jegyek felmutatása mellett bármikor felvehető.

Debreczen. 1863. Mártzius. 15.

Komlóssy Imre m. k. Táty Gusztáv m. k.
elnökigazgató. társulati jegyző.

61-dik ÁRJEGYZÉK

az »István« gőzhengermalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák értékben hitelezettség nélkül.)

A. asztali dara nagy szemű	14	frt.	—	kr.
B. ugyanaz apró	14	„	—	„
C. dara középszerű	12	„	—	„
0. királyliszt	13	„	—	„
1. lángliszt	11	„	80	„
2. montliszt	10	„	80	„
3. zsemlyeliszt	9	„	80	„
4. fehérlenyerliszt 1-ső rendű	8	„	—	„
5. ugyanaz 2-dik	6	„	40	„
6. barnakenyerliszt	5	„	20	„
Kétszeresliszt	6	„	10	„
Rozsliszt 1-ső rendű	7	„	—	„
Rozsliszt 2-dik rendű	4	frt.	40	kr.
00. árpakása	14	„	—	„
0. árpakása	13	„	—	„
1. árpakása	11	„	—	„
2. árpakása	9	„	—	„
3. árpakása	6	„	50	„
4. árpakása	6	„	—	„
Árpaliszt	2	„	20	„
Dercze	2	„	—	„
Lábliszt	2	„	—	„
Korpa	1	„	80	„
Buzaalj	2	„	40	„

Minden zsákért 1 frt. 5 kr. lefizetendő. E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a zsákot, az elvétel számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszazsallítja.

Debreczen 1863. Márt. 20.

Piaczi áruk.	Buza.		Kétszeres.		Rozs.		Árpa.		Zab.		Tengeri.		Marhabus.
	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	
Debreczen. Márt. 17.	3	40	5	—	2	10	1	75	1	45	2	30	17
Pest. Márt. 18.	4	15	—	—	2	57	1	90	1	55	2	30	—
Nagyvárad. Márt. 17.	3	50	2	40	2	5	1	60	1	50	2	40	—
Margitta. Márt. 15.	3	—	2	50	2	—	1	80	1	40	2	—	14
Tokaj. Márc. 15.	3	40	2	80	2	50	1	80	1	20	2	—	14
Diószeg. Márc. 14.	5	—	2	60	—	—	—	—	—	—	2	20	14
Érmihályfalva. Márt. 12.	5	10	2	2	1	90	1	80	1	40	2	—	13
N. Bajom. Márt. 15.	3	20	2	80	2	50	2	—	1	50	2	40	11
B. Ujfalu. Márt. 19.	3	50	2	70	2	55	2	10	1	50	2	60	14
	5	30	2	95	2	20	1	60	1	40	1	85	—

Bécsi börze. 1865. Márt. 19. — Egy es. arany 5 fr. 46 kr. — Ezüst 114 fr. 60 kr.

Van szerencsém úgy a városi mint a vidéki t. hölgyeket tisztelettel értesíteni aziránt, hogy a nagyerdői fürdőhelyiségben felállított „szőrfürdő” használatukra a tavaszi évszak alatt hetenkint két nap, jelesül Hefőn és Csütörtökön, mindenik napon déli 12 órától, délutáni 2 és 1/2 óráig nyitva álland.

Fehér Hermann nagyerdői fürdő bérle.

MENETREND

a tiszavidéki vaspályán. — Érvényes az 186 2/3. télihavakra.

I. Kassa és Nagyváradi Pesti és Bécsi fele		II. Arad fele	
Bécs ind.	8 óra — perc este	Bécs ind.	8 óra — perc este
Pest	6 „ 25 „ reg.	Pest	6 „ 25 „ reg.
Czegléd	9 „ 27 „ „	Czegléd	9 „ 37 „ „
Szolnok	10 „ 27 „ „	Szolnok	10 „ 59 „ „
Püsp.-Ladány	1 „ 26 „ délu.	Mező-Tur	12 „ 34 „ délu.
Debreczen	3 „ — „ „	Csaba	3 „ 3 „ „
Tokaj	5 „ 25 „ „	Arad	5 „ 20 „ „
Miskolcz	7 „ 24 „ este		
Forró-Encs	8 „ 44 „ „		
Kassa	10 „ 27 „ „		
Püsp.-Ladány ind.	1 „ 58 „ délu.		
B.-Ujfalu	3 „ 13 „ „		
Nagyvárad	4 „ 38 „ „		
III. Kassa és Nagyváradi Pesti és Bécsi fele		IV. Arad Pesti és Bécsi fele	
Kassa ind.	5 óra — perc reg.	Arad ind.	9 óra 33 perc déle.
Forró-Encs	6 „ 25 „ „	Csaba	11 „ 59 „ „
Miskolcz	7 „ 52 „ „	Mező-Tur	2 „ 20 „ délu.
Tokaj	9 „ 35 „ „	Szolnok	4 „ 18 „ „
Debreczen	12 „ 12 „ délu.	Czegléd	5 „ 31 „ „
Püsp.-Ladány	1 „ 45 „ „	Pest	8 „ 37 „ este
Szolnok	4 „ 44 „ „	Bécs	6 „ — „ reg.
Czegléd	5 „ 41 „ „		
Pest	8 „ 37 „ este		
Bécs	6 „ — „ reg.		
Nagyvárad	10 „ 6 „ déle.		
B.-Ujfalu	11 „ 34 „ „		
Püsp.-Ladány	12 „ 48 „ délu.		
Czegléd	5 „ 41 „ „		

A közállomásokról indulás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A debreczeni vásárok alatt Czegléd és Debreczen között, a cs. k. szab. osztrák állam vasut társaság személy-vonalaihoz csatlakozólag, a személyvonatok naponként kétszer közlekednek.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik indulnak:

Arad—Seben. — Indulás Aradról naponként este 6 órakor — Érkezés Aradra naponként reggel 5 órakor. — (Az utasok fölvétele nincsen korlátozva.)
 Nagyvárad—Kolozsvár. — Indulás Nagyváradról naponként este 6 és fél órakor. — Érkezés Nagyváradra naponként reggel 6 és három negyed órakor.
 Nyiregyház—Szathmár. — Indulás Nyiregyházról vasárnap, szerdán és pénteken este 6 órakor. — Érkezés Nyiregyházra hetfőn, szerdán és szombaton reggel 2 órakor.
 Nyiregyháza—Beregszász. — Indulás Nyiregyházról naponként reggel 7 órakor — Érkezés Nyiregyházra naponként este 5 órakor.
 Nyiregyháza—Nagybánya. — Indulás Nyiregyházról hetfőn, kedden, csütörtökön és szombaton este 6 órakor. — Érkezés Nyiregyházra vasárnap, kedden, csütörtökön és pénteken reggel 2 órakor.
 Tokaj—S. A. Ujhely. — Indulás Tokajból naponként este 7 órakor. — Érkezés Tokajba naponként reggel 4 és fél órakor.
 Kassa—Lőcse. — Indulás Kassáról naponként éjjeli 1 órakor. — Érkezés Kassára naponként éjjeli 12 és egy negyed órakor.
 Kassa—Przemysl. — Indulás Kassáról szerdán és szombaton délután 2 órakor. — Érkezés Kassára hetfőn és pénteken délelőtti 10 órakor.
 Kassa—Szigeth. — Indulás Kassáról naponként éjjeli 11 és három negyed órakor. — Érkezés Kassára naponként éjjeli 12 óra 50 perczkor.
 Kassa—Munkács. — Indulás Kassáról naponként éjjeli 11 és háromnegyed órakor. — Érkezés Kassára naponként éjjeli 12 óra 50 perczkor

Az igazgatóság.

HIRDETMÉNYEK.

Minden nagyságu, ékitményü, kulccsal zárható, — kereszttel és kereszt nélküli

Érczkiporsók,

hozzá diszes kész párnák, derék aljak és szemfedelek kaphatók **Tóth Sándor** bádigos mester — városház alatti boltjában.
 Ezen érczkiporsók Európa nagyobb városaiban — csiny, czélszerűség és tartósságukért kiérdemlett fogadtatásban részesülnek. Előnyük főképp az, enyészetnek indult hulla kigőzölgésének meggátlásában, és abban rejlik, hogy bármily hason csinu fakőporoknál tetemesen olcsóbbak.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni királyi váltótörvényszéknek 1863. évi márcziushó 12. n. 2776 sz. a. kelt végzése folytán, ezennel közhírré tétetik, mikép **Veisz Mózes** mint felperes részére **Geréb István** és **Mezei Sár** a mint alperestől 40 ft váltói tartozás s járuléka erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen butor és ágyneműek, lá, szekér stb. nevezett alperesnek helybeli **Varga és mester** utcai lakásán folyó évi márt. hó 23. napján d. e. 9 órakor nyilvános árverés útján készpénz fizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kívánók meghívotnak.
 Debreczen 1863. márcziushó 5. A váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó tag.

Arverési hirdetés.

A debreczeni kir. váltótörvényszéknek f. évi Márcziushó 5-ről 2538 és 2539 szám alatt kelt végzése folytán, ezennel közhírré tétetik: mikép **Kovács Lajos** debreczeni lakos mint felperes részére, 400 afrt s járuléka erejéig; ugy szinte **Kállay Énok** mint felperes részére 200 afrt s járuléka erejéig, **C. O. Ohm** debreczeni lakos mint alperestől lefoglalt következő áttiv váltó levelek u. m.
 1-ször Egy Kerepesen 1862. januar 20-kán kelt, 1862. junius 20-kán lejárt, 1700 aftról szóló, **Schvarcz Salamon** által kibocsátott, **Császár Titus** által elfogadott, **C. O. Ohmra** forgatott, **Bécsben** fizetendő;
 2-ször Egy Pesten 1862. junius 10-kén kelt, kelet után 3 óra lejárt, 2000 aftról szóló, **Pollák József** által kibocsátott, **Rosenberg Sámuel** által elfogadott, **C. O. Ohmra** forgatott, **Pesten** fizetendő;
 3-ször Egy Pesten 1862. junius 15-kán kelt, kelet után 4 óra lejárt 2000 aftról szóló, **Pollák József** által kibocsátott, **Rosenberg Sámuel** által elfogadott, **C. O. Ohmra** forgatott, **Pesten** fizetendő;
 4-ször Egy Pesten 1862. május 15-kén kelt, kelet után 4 óra lejárt, 1500 aftról szóló, **Pollák József** által kibocsátott, **Schamberger Ferencz** által elfogadott, **C. O. Ohmra** forgatott, **Pesten** fizetendő;
 5-ször Egy Pesten 1862. május 15-kén kelt, kelet után 3 óra lejárt, 1300 aftról szóló, **Pollák József** által kibocsátott, **Schamberger Ferencz** által elfogadott, **C. O. Ohmra** forgatott, **Pesten** fizetendő; és
 6-ször Egy kerepesen 1861. december 24-kén kelt, kelet után 3 óra lejárt, 5600 aftról szóló, **Schvarcz Salamon** által kibocsátott, **Császár Titus** által elfogadott, **C. O. Ohmra** forgatott, **Bécsben** fizetendő, összesen 11,900 aftról szóló eredeti első váltó levelek f. évi márcziushó 30-dik napjának délelőtti 9 óráján a kir. váltótörvényszéki épületben, a kereseti tőkék s járulékaik erejéig nyilvános árverés útján, készpénz fizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kívánók ezennel meghívotnak.
 Debreczen. 1863. márcziushó 11. **Báthory Sándor** kik. törvényszéki tag, mint végrehajtó.

Arverési hirdetés.

Sz. kir. Debreczen város törvényszéke, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy debreczeni lakos özv. **László József** önének s fijának **László József** nek **N. Váradutcai 2084 számú 15,000 aftra** becsült házuk s utánna eső 11 hold s 1000 ööl onddói külső földilletékük, ugy szintén **Eleppusztai 11,200 aftra** becsült 16 nyilas tánya épületes földjök, — a ház és vele járó külső föld illeték folyó évi márt. 28. a tanya pedig april 7-dik napján, mindekor délután 3 órakor a helyszínen másodizben tartandó árverésen bírőlag el fog adatni. — Az árverési feltételek a városi telekhivatalban megtekinthetők.
 Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsa 1863 márt 11-kén tartott üléséből.

Arverési hirdetés.

Az özvegy **Geneszy Pálné** asszony csödtömögéhez tartozó mihályfalvi két urbéres telek folyó márczius 18-kán dél előtti 9 órakor, — az érkeserüi birtok 19-kén dél előtti 9 órakor az illető község házaknál, — végre a tormási pusztabeli birtok 30-kán dél előtti 10 órakor **Balkány község házában** tartandó közárverés útján Aprilis 1-ső napjától számítandó egy évre hasznos bérbe fognak adatni. A föltételek iránt addig is értekezni lehet Debreczenben tömeggondnok **Dalmay Károly** által.
 5-3

Arverési hirdetmény.

Néhai **Nagy János** Hatvan (reték) utcazi 1264 számú s 1600 aftra becsült hagyatéki háza jövő aprilishó 15. s szükség esetében május 11-ik napján d. u. 5 órakor a helyszínen tartandó árverésen bírőlag el fog adatni.
 Az árverési feltételek **Tóby István** törvényszéki tanácsnoknál megtekinthetők.

Nyárfák és galyfák árverezése.

Az apafai 186 2/3-ik évi vágástéren levő 1/4-ed rész ölebbe rakatott hosszú szál nyárfák, továbbá ugyanott, ölebbe rakatott galyfák; e f. évi márcziushó 26-kán d. e. árverés mellett — készpénz fizetésért — lesznek el adandók. — Debreczen. 1863. Márczius 20.
 A városi Tanács.

Londes F. és társa szobafestők

ajánlkoznak minden, ez iparágra vonatkozó megrendelések, a leggyorsabban és izletesebben teljesítésére. — Mintarajzok szíves megtekintésre mindig készen állanak. — Lakásuk váradutczán 2212 sz. a. Récsy házában.

Erfurti vetemény magvak.

Kereskedésben már 28 év óta üsmert s mindig tisztán kezelt **valódi erfurti kerti vetemény és virágmagvaim** biztos voltáról tökéletesen meglevén győződve a nagyérdemü helybeli és vidéki közönség.
 Annál fogva a jelen évre szükséges s ujonan érkezett valóságos erfurti vetemény és virágmagvaimat, melyeket felelősség mellett kaptam, hasonló felelősséggel és bizossággal, jutányos áron ajánlom a n. é. közönségnek. Ugyzint **francia, magyar luczerna, löhere, burgundi czukorrépa, tarlórépa és akácza magvaimat** is.

Isméti eladásra fontonkint kedvező árak.

Budaházy Antal debreczeni kereskedő.

„BIHAR”

ezimü Nagyváradon hetenkint kétszer megjelenő politikai, kereskedelmi és társadalmi lap **a biharmegyei gazdasági egylet hivatalos közlönye**
 Györfly Gyula szerkesztése mellett, az eddig tanusított sza-badekvü irányban jövő januárhó 1-től kezdve második évi folyamába lép.

Előfizetési árak:

Egy évre 10 ft. fél évre 5 ft. évnegyedre 2 ft. 50 kr.
 Az előfizetési összegek alólrít kiadóhivatalához bérmentve küldendők.

A „Bihar”

kiadó hivatala. Nagyváradon, Sasuteza 12. sz.

Előfizetéseket a „Hortobágy” april-juniusi negyedéves folyamára folyvást elfogad a kezelőség. (Czeglédü. Bankház.)